

3. Пахльовська О.: Поділ України проходить лише по одній лінії: між Європою і не-Європою [Електронний ресурс] / О.Пахльовська. – Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/290091>
4. Медведев Р. Расколота Украина / Р.Медведев. – М.: Институт экономических стратегий, Международная академия исследований будущего, 2007. – 176 с.
5. Олейник М. Дело Бандеры и Шухевича: суд «исправил ошибку» Виктора Ющенко [Электронный ресурс] / М.Олейник. – Режим доступа: www.glavred.info/archive/2011/08/02/191049-7.html

УДК 329.7(043)

Трофименко М. В., кандидат політичних наук, старший викладач кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики

ДЕФІНІЦІЇ АНТИГЛОБАЛІЗМУ

Для повного осмислення суспільно-політичного процесу, яким є антиглобалізм, необхідно чітко визначити дефініції, що його характеризують.

Варто зазначити велику кількість трактувань, теорій, варіантів визначень цих понять. При чому їх універсальних аналогів не існує з огляду на суперечливість феноменів, явищ та процесів, що вони позначають.

Ставлення дослідників до глобалізації та антиглобалізму є досить неоднозначним. Існує велика кількість прибічників та противників цих процесів.

Поняття глобалізації нами розуміється як складний неоднозначний процес, при якому відбувається все більше стирання економічних кордонів, при чому основними акторами глобалізованого світу є вже не національні економіки, а транснаціональні корпорації, прибутки яких перевищують бюджети деяких країн та регіонів у цілому.

З прийняттям так званого «Вашингтонського консенсусу» отримало розвиток поняття неоліберальної глобалізації, яка призвела до зростання впливу таких міжнародних організацій як СОТ, МВФ, Світовий банк та інші, дозволила значно збільшити прибутки великих ТНК [2, с. 252].

Варто зазначити, що одним з основних акторів глобалізації є ТНК, характерними ознаками яких є наявність філій та відділень у різних країнах світу, вплив на національні уряди та міжнародні організації за допомогою лобіювання та фінансування різноманітних фондів, вплив на ЗМІ шляхом придбання власних телекомпаній, друкованих та електронних видань, доступ та контроль над найсучаснішими технологіями та багато інших. Саме діяльність ТНК стала однією з причин появи антиглобалістського руху.

В цілому неоліберальна глобалізація породила цілу низку проблем, які стали причиною появи міжнародного антиглобалістського руху.

Антиглобалізм – це сукупність ідеологій направлених проти негативних наслідків глобалізації.

Антиглобалістський рух – це сукупність різних міжнародних, регіональних, локальних організацій, які не погоджуються з нинішньою моделлю розвитку глобалізації, або виступають взагалі проти неї, основною формою боротьби вважають акції протесту, які можуть бути як мирними, так і навпаки, активно використовують сучасні інформаційні технології та не визнають будь-яких проявів ієрархічної структури побудови своїх організацій.

Зауважимо, що поняття «антиглобалістський рух» як суспільно-політичний процес працює в трьох зонах.

Центральна зона, яка складає ядро руху складається з організацій, які одночасно відповідають двом принципам критеріям:

– участь у дзеркальних акціях, пов'язаних із проведенням великих міжнародних самітів та конференцій;

– наявність у програмних документах та публічних заявах вимог, направлених на боротьбу з неолібералізмом.

При використанні таких критеріїв кількість організацій, які можуть вважатися власне антиглобалістськими чітко звужується до організацій, які беруть участь у формуванні громадської думки під час прийняття та з приводу рішень міжнародних організацій. Додатковим критерієм визначення «ядра» може бути фактор часу: переважна частина ядра антиглобалістських організацій з'явилась після 1997 року часто в результаті серії акцій або компаній у ЗМІ (АТТАС, Indymedia, Ya Basta, Direct Action Network, No Logo). Усі виділені критерії працюють для всіх організацій, найбільш згадуваних у пресі. Названі критерії можуть вважатися такими, що працюють та є адекватними ще й тому, що громадська думка та боротьба за її формування є пріоритетним напрямом діяльності антиглобалістів.

Ближнє коло, найближче до ядра складається з організацій, які можуть не брати участь у протестних акціях (або брати участь на нерегулярній основі), але визнаються ядром руху антиглобалістськими. Частіше за все мова іде про профспілки, релігійні організації, організації в країнах третього світу та екологічні організації.

Зовнішнє коло складається з організацій, які називають себе антиглобалістськими, але ядром руху такими не визнаються. Частіше за все такі організації заявляють про свою боротьбу з неоліберальною моделлю глобалізації або її проявами, однак через деякі причини не включені в мережу антиглобалістського руху та не беруть участь у його акціях. Серед таких організацій найбільш велика кількість терористичних організацій, які часто проголошують схожі цілі, але діють неприйнятними для ядра антиглобалістського руху методами. Сюди ж відносяться й організації релігійно-фундаменталістського, патріотичного та націоналістичного толку, які представляють так званий «консервативістський антиглобалізм».

Теоретично може бути виділене наступне коло організацій, які називаються в пресі або в науковій літературі антиглобалістськими однак себе такими не вважають [1, с. 91].

Антиглобалістський рух як суспільно-політичний процес використовує Інтернет та базується на його можливостях. Сам рух став можливим тільки завдяки зниженню на порядок вартості комунікацій, до якої призвела поява Інтернету [1, с. 109].

Таким чином, варто зазначити, що понятійно-категоріальний апарат антиглобалізму є надзвичайно широким, існує велика кількість трактувань цих процесів.

Література

1. Антиглобализм и глобальное управление: доклады, дискуссии, справочные материалы / [О. Барабанов, С. Афонцев, А. Зиновьев] ; под ред. Д. Н. Пескова. — М. : МГИМО (У) МИД России, 2006. — 440 с.
2. Williamson J. What should the World Bank think about the Washington Consensus / John Williamson // The World Bank Research Observer. — Volume 15, Number 2, August 2000. — P. 251—264.